

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

קונטרס המלון חלק א

מפתח ודלת עלעקטרי

ראיתי הרבה אנשים שסומכין על איזה היתר של אמירה לעכו"ם בשבת לאומר לעובדים בבית מלון לפתוח את הדלת עם המפתח העלעקטרי בשבילהם. וק"ל ע"ז מאד וכל מה שכתבתי לקמן רק בתורת לימוד זכות.

אני אתחיל עם הקדמה קצרה איך העבודת מנעולים האלה. יש סוגים רבים של מנעולים חשמליים אבל במלונות באמריקה הכי נפוצים שלש האלה: (1) רצועה מגנטית¹ - וזה עובד דומה לכרטיס אשראי ועובד ע"י עלעקטרי מגנטי². (2) טרנספונדר - וזה עובד כמו שמצינו בהרבה דברים³ בשזה משתמש בתדירות רדיו⁴. (3) ויש מקצת מלונות שמשתמשים בכרטיס שעובד בגלל עלעקטרומכני⁵. ובכל שלשה מאלה לפי המחקר המוגבל שלי הזרם החשמלי תמיד שם וכאשר אחד מכניס את המפתח בדלת זה רק מרים או מוריד את הזרם שכבר קיים (ויותר חוקר נדרש בזה). וידוע עוד שברובא דרובא יש נר עלעקטרי קטן על הדלת שהדליק בעת שמכניס את המפתח בהדלת. ע"כ הקדמה. ולענין אמירה לעכו"ם כאן, אפשר לומר דלגבי הנר חשמלי יש במעשה זה רק פסיק רישא ולגבי נכרי אין איסור של פסיק רישא כמו שכתב להדיא במ"א ס' רנ"ג ס"ק מא בפירושו של דברי הרמ"א שם סע' ה ואע"פ שהגר"א מחלק עליו, לענין חדר במלון שהוא מקום נחוץ לאכילה וכו' (אבל מי אומר לו להכנס למצב כזה?) יש להתיר כמו שפסק האג"מ או"ח ב' ס' סח במי ששכח לכבות את אור העלעקטריק מן המקרר בע"ש וז"ל "ואם עיקר המאכלים שהכינו לשבת נמצא שם יש להתיר לפתוח ע"י נכרי ולכתחילה מותר על ידי נכרי אף כשאין צריך כל כך" ע"כ. וע' בשה"צ שם אות קד וז"ל "...הנהוג החמיר...מ' להקל כאלו הגדולים בודאי אין למחות" ע"כ. וכל זה אפילו במלאכה דאורייתא. וכאן לפי חקירה שלי האור בתוך הדלת אינו נורת חשמל לוחטת⁶ ולפ"ז (ע' בא"ת דף תשטו) אפילו לפי המחמירים יש צד היתר כיון שזו רק שבות דשבות.

וע"כ רק בענין הנר חשמל אבל מה עם עצם הדלת ומנעול זו? ע' בשו"ת ח"ס או"ח ס' ס שאמירה לאמירה קודם שבת "אין ראי' לאיסור כולי האי..." וע' בב"ה ס' שז סע' ב אבל ע' בספר "אמירה

¹ Electronic strip

² Electromagnetic

³ EZ PASS - למשל

⁴ Radio frequencies

⁵ These are called "punch cards" that work by electromechanics

⁶ Incandescent

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

לעכו"ם" שהוא מביא משו"ת ח"ס חו"מ ס' קפה שאם יודע הנכרי השני שמלאכה זו משום ישראל אסור. ובבית מלון שכל הפועלים יודעים בבירור למי עושים מלאכות אלו קשה להתיר לכא' הגם שרוב חולקים על שיטה זו.

ולפי דעת יחיד של רשז"א (מח"ש עד, פד וגם הובא בששכ"ה פרק לג אות כח ועי' גם בתחומין תשמ"א עמ' 42 ובאינציקלופדיה תלמודית ערך חשמל) שמותר למוריד אן למורים הזרם חשמל שכבר קיים, כמו שמצינו לגבי מי שהוסיף ריח בבגד שיש בו כבר ריח מאתו מין בושם שיש הרבה שהיתר, וגם הכא, כמו שכתב לעיל, שהזרם תמיד בנעול (ושוב, יותר חוקר נדרש בזה), אפשר ללמוד זכות על אלו שהיקל בצירוף כל הנ"ל (1. אמירה לאמירה – } וזו דוקא אם האמירה לשני קודם שבת-עי' במחזה אליהו סי' לז} 2. הקולא עצומה של הגאון רשז"א 3. וגם שצריכן לחדר זו לכבוד שבת) ויש מקום ללמוד זכות. (וגם יש לחקור בהערמה ששמעתי שיש סומכין עליו- להיות בעל עובד במלון משאיר משהו של ערך בחדר שלך ואז כאשר האורח צריך להכנס, הוא (הנכרי) פותח את הדלת "בשביל עצמו"- ואין לי להאריך על זה אלא לומר שזה קשה להבין מכמה טעמים.) ולכל הפחות צריך לבאר שהפועל אינו ישראל.

נרות שבת ויום טוב

א. עי' ביסודי ישרון חלק ג' דף קל"ה וז'ל: "נוהגין הנשים כשהן בביתם מדליקין הרבה נרות אבל כשהן בדרך או במלון מדליקין רק שני נרות... ובכן נשאלתי לפי הפמ"ג [א"א ס"ק ג] דבשכחה צריכה להוסיף אפילו בשכחה הנרות הנוספין וא"א כן איך מותרת לנהג כן כשאינה בביתה. ונ"ל שמנהג זה הוא כהותנה דמי וכקבלו ע"ע ואע"ג שלא הותנו כן מעיקרא, שהרי סתמא הוה כהותנו בכך [ע' ברמ"א ס' תקסא סע' ב טו"ז ס' תרלח סק'ח]. ע"כ.

ב. ע' בספר חובת הדר דף צ"ד אות מט שבבית מלון עדיף טפי להדליק בחדר המיוחד לה לשינה מחדר המיוחד לאכילה. ולכא' הוא כתב זה משני טעמים, חד דלפעמים קשה להדליק במקום סמוך לשולחנם ובה מסתמא הברכה לבטלה (ע' בס' רס"ג במ"א ס"ק טו, ויש שרצה ללמד זכות ע"ז ע' בששכ"ה פרק ט אות ד). וטעם שני, אפשר, דלפעמים יש הרבה שהדליקו על שולחן אחד שמיוחד לכך, ובסוף הדלקתן יש קרוב לחמש מאות נרות במקום קטן זה, ואע"פ שפסק ברמ"א סי' רסג סע' ח שאפילו בתוספות אורה יצאה וגם יוכל לברך, במקרה כזו אינו כ"כ פשוט עי' בשו"ת באר משה חלק א סי' יד ועי' גם באגרות משה או"ח ה סי' כ אות ל. ועצה טובה להתאכנסים במלונות אלה מצאתי בששכ"ה פרק מה' אות ט' וזה לשונו: "ומ"מ כיון שיש לכל משפחה חדר מיוחד גם אם אינו משמש אלא לשינה בלבד טוב שאשה אחת תדליק נרות שבת בחדר האוכל בברכה והאחרות תדלקנה בברכה כל אחת בחדר שלה ויהיו הנרות גדולים שלא יכבו לפני בואם לחדר" [להנות בה]. ע"כ.

Moshe Taub/07

732.232.4911 - Please do not copy without permission

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

ג. בספר כבוד ועונג שבת מאת ר' שמחה בונם כהן בדף י"ב הובא מרבו הגר"מ פינשטיין דאסור לברך על נר שבת חשמלי, אבל הוא במיעוט. ואם יש מלון שאסור להדליק שמה נרות ממש [כך מצינו] יש להדליק לשם מצות נר שבת בנר חשמלי. ויש שכתב נ"מ להאי דינא (לענין הברכה על נר חשמלי) אם כח החשמל בא מ central power station או אם מדליק פנס המופעל על ידי מצבר עי' ששכ"ה בשם רשז"א פרק מג אות כב.

ולענין חנוכה עי' במקראי קודש חנוכה סי' כ דלא יצא בנר חשמלי וע"ש הטעם משום זכר לנס.

ביעור חמץ, בדיקת חמץ ועירוב חצרות

ע' ברמב"ם הלכות עירובין פרק ד' ה"א וז'ל: "אנשי חצר שהוי כולם אוכלים על שולחן אחד תמיד אע"פ שכל אחד ואחד יש לו דירה בפני עצמו אין צריכין עירוב מפני שהן כאנשי בית אחד" וע' בב"י ס' ש"ע וברמ"א שם דאפילו אם אוכל משלו [ב"י] רק שאוכלין בחדר אחד [רמ"א] אין צריכין עירוב. ולכא' בזמנינו שה"מלונות של פסח" שיש חדר מיוחד לכל לאכילה אין צריכין עירוב ועי' באג"מ או"ח ה' סי' כ אות כח. ובשאר השנה עי' בש"ע סי' שפב סע' א דאם אין שם עוד יהודי מותר לטלטל בלי עירוב אבל כיון שזה קשה לברר איך סומכין ע"ז. ועי' בש"ע סי' שע סע' ב (ועי' מקור להאי דינא בעירובין פה. במשנה) דמי שהשכיר חדר לאחרים ויש לבעל תפיסת יד, דהיינו, שמונח בחדר כלים או דברים של הבעל שמשום מוקצה או כבידה (עי' במ"א) לא ייזוז ממקומם, דינו כאורח ומותר לטלטל בלי עירוב. אבל בבית מלון דהרהיטים שם לשימוש של האורחים אין זה נקרא תפיסת יד לפי כמה פוסקים עי' בערוך השולחן שם. ועי' במ"ב סי' שם ס"ק נג דדינא של אורח (הובא בש"ע שם סי' ח) גם בשכירות, אבל בהאי דינא יש הרבה שפסק שדין זה רק בבעל ישראל עי' בב"ה סי' שפב סע' כ בענין דירות בספינה, דאין האורחים בטלין לנכרי. אבל בבית מלון שיש לו כח לסלקו מחדר בכל עת שירצה (עי' בב"ה סי' ש"ע דיבור המתחיל אינם אומרים ובשער הציון כט) אפשר דאין צריכין עירוב.

ולגבי בדיקת חמץ ע' בס"ס חובת הדר שכתב שם וזה לשונו: "שהמתאכסן בבית מלון ונמצא שם בליל י"ד חייב לבדוק חדר המיוחד לו... וקצת הוכחה נראה לזה דמצינו ג' חיובים החלים על הבית מזוזה נר חנוכה ובדיקת חמץ... שגמרא ס"ד להביא רא' ממזוזה לענין בדיקת חמץ ודחי שאני מזוזה דחובת הדר היא אלמא דמזוזה עיקר החיוב על הדר יותר מבדיקת חמץ" ע"כ. וגם במי שבא למלון תוך החג צריך בדיקה ולכא' בברכה. אבל לפי דעת השו"ת קנין תורה חלק א' ס' קכ שכל זמן שהבעל יש בכחו תפיסת יד על האורחים אינו חיוב בבדיקה, ולכא' לפכ"ז צריך בדיקה בלי ברכה. וגם יש הפחד האמיתי שהם ישאירו מנטה או שוקולד על המיטה כפי שהוא המנהג במלונות.

Moshe Taub/07

732.232.4911 - Please do not copy without permission

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

והנכרים שבא לנקות את החדרים אם מישהו דאוג שיוכלים להביא חמץ תוך החדר עי' בש"ע סי' תמ סע' ג ובשו"ת הר צבי או"ח א סי' פה.

ובענין ביעור חמץ במי שהולך לבית מלון לחג הפסח ואם יש צד חיוב לקנות חמץ לצורך ביעור עי' במנ"ח מצוה ט' אם במצוה זו דין בקום ועשה או אפילו בשב ואל תעשה. ועי' גם בחידושי רבינו חיים הל' חו"מ פרק א הל' ג. ועי' שם במנ"ח וגם במהרי"ק שורש קעד (שחולק עליו) דלפי צד שהוא חיוב בקום ועשה כל איש מחויב לקנות חמץ ערב פסח אם אין לו.

סוכות

עי' מס' סוכה כו. דהולכי דרכים פטורין מן הסוכה ופי' רש"י "דרך סחורה" ובראשונים סתמו ולא פירשו. וכבר ידוע את דברי האג"מ חלק ג סי' כג שזו רק למי שהלך לדבר נחוץ כמו סחורה אבל סתם לילך לטיול בעלמא אסור לילך למקום שאין בה סוכה. אבל ראינו כמה אנשים שאין מקפידים ע"ז והולכין למקומות, ולן במלונות, שאין שם סוכה. ומצא מצאתי בספר של חמי שליט"א קובץ הערות מאת הרב אלישיב שליט"א על מס' סוכה שם שחולק על האג"מ וז"ל "...ודבריו אינם מבינים דמ"מ כיון דהיום הדרך הוא לצאת לטיול א"כ מאי גרע מסחורה דכיון דהוה דרכו הוה בכלל תשבו כעין תדורו ופטור מסוכה... עוד טעם כתב לחייב בסוכה מטעמא דגמ' במנחות (מא.) לגבי ציצית... ולכא' אין הידון דומה לרא' כלל דהתם הרי לבש לתקופה ארוכה סדין שפטור מציצית א"כ מראה עצמו כמפקיע המצוה, אבל כאן הי' בסוכה ורק באקראי יוצא גם לטיול... ודמי לשח עם חבירו חוץ לסוכה דלא נאמר דיש כאן הפקעת עשה דענשינן עלי' בעידן ריתחא, ונראה דמש"כ הולכי בדרך סחורה, לא בא לאפוקי הולכים לטיול בעלמא והא דנקיט סחורה לאו דוקא נקיט... ע"כ.

בשול בשבת ובישול עכו"ם/קפה

אם יש איש במלון בש"ק ובבקר רצה ליתן מים חמים מכד גדול צ"ע אם יש איסור בזה משום אמירה לעכו"ם אבל מכיון שהשיעור של מים אינה משנה מבקר אל בקר אין למחות במקילים וע' בחיי אדם כלל סג' אות ב' וז"ל "נכרי שבישול מים או טיי או קאווע בזה יש חשש שמא ירבה לבשל ולכן אם מכירו אפי' שלא בפניו אם יודע שהישראל צריך לזה אסור (ובפרט היום שרוב הפועלים במלונות יודעים למי יש איסורי בישול שבת) דרמגילו לשבת הבאה כיון שהוא דבר תדיר... ונ"ל דאם ישראל מתאכסן בבית הנכרי בשבת והנכרי אינו ידע כלל בישראל ששותה טה או קאווע בשבת ומכל שכן כשאומר בפירוש שאינו שותה קאווע בשבת אז מותר לשותת... ובלבד שלא יהיה שום ערמה בדבר" ע"כ. וע' ביסודי ישורון חלק דף ד שכבר דן בהאי דינא בטוטו"ד.

Moshe Taub/07

732.232.4911 - Please do not copy without permission

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

ובענין קפה אם יש בה איסור בישול עכו"ם ע"י ביסי"ש שם ובחלקת בנימין סי' קיג ס"ק כב. ופוק חזי מה דעמא דבר וכמעט אין מי שהקפיד ע"ז. והטעם כתב בכמה ספרים (הפר"ח סי' קנח ס"ק ושו"ת שאילת יעבץ ח"ב סי' קמב ועוד) ממה שכתב בתוס' והראש ע"ז לא: והגר"א ר"ס קיד ועוד בענין שכר אם יש לחשש לבש"ע, דכיון דבהלכות ברכות הקפה (ובציור המ"מ הנ"ל – השכר) בטיל למים ומברך שהכל, גם לענין בישול עכו"ם הקפה בטיל למים [שנאכל כשהוא חי]. ויש עוד סברות להתיר, ע"י בח"ב שם בביאורים. ואין לומר דקפה לאו עלש"מ, כיון שהרבה סוברים דקפה הוא חמר מדינה כ"ש שעלש"מ. ועוד צ"ב בענין קפה בבית מלון - אם הכד אינו מוחזק רק לקפה או לסתם קפה, אפשר ללמוד זכות שכיון דאיסור דרבנן של נותן טעם לפגם רק לבנ"י ולא לנכרים ואע"פ שכתב האג"מ יו"ד ב סי' מא שמכעור הדבר לסמוך עליו (הכשרים), כאן שאין אנו בהכנות של מאכלים אלו, ורק בדיעבד, אפשר להקל.

טבילת כלים

ע"י ביו"ד ס' קכ' סע' ח' וז"ל המחבר: "אם ישראל קנאו מהעובד כוכבים והשאילו לחבירו טעון טבילה שכבר נתחייב ביד הראשון ויש מי שאומר שאם לא לקחו הראשון לצורך סעודה אלא לחתוך קלפים וכיוצא בו אין צורך להטבילן" ע"כ. והגר"א ועה"ש פסק כשיטת האחרון. והחכמת אדם הכריע דבכלי זכוכית דרק צריך טבילה מדבריהם יש להקל בעת צורך. וע' בחלקת בנימין שם ס"ק סה דהוא הדין במלון [ע' בציונים אות קפט] והובא בשם המנחת יצחק והדרכ"ת ועוד דכיון שבעל המלון או המסעדה לא קנאו אלא לסחורה ורק אחרים אכל מהן אינן צריכין טבילה.

אבל הסברא נוטה לכא' כדעת האג"מ חלק ג' ס' כב ועוד כמה אחרונים שכיון שכלים אלו לאכילה מאי נ"מ אם הם לאורחים או לבעל עצמו. ולפי כל הנ"ל אם מישוהו אורח במלון שבעל הוא יהודי שאין שומר תורה ומצוות ר"ל [ובפרט בא"י] ורצה לאכול מכלים בחדרו דבר שלא חם או לשתות מכלי זכוכית יש להחמיר וצריך טבילה.

בספק ע"ז

כאן בארצות הברית וקנדה כמעט בכל חדרי מלונות יש ספרי המיאוס של ספק ע"ז. וצריך לבאר אם יש דין של ע"ז ממש על ספר מיאוס זו וגם בדין השתי וערב שעל גבו, ואם דיניהם של ע"ז אם יש כאן איסור או אפילו איזה קפדה ללמד ולהתפלל שם. וכבר ידוע דברי הרמ"א ס"ס קנו ובש"ך יו"ד ס' קנא בשם הרמ"א בד"מ דבני נח אינם מצווים על שיתוף. והאחרונים מפקקים או על דברים אלו או

Moshe Taub/07

732.232.4911 - Please do not copy without permission

VA'AD HAKASHRUS OF BUFFALO
Kosher Certification Council
401 Maryvale Rd.
Cheektowaga, New York, 14225

Rabbi Moshe Taub
Rabbinic Administrator

Telephone
716-634-3990

Steven Sanders
President

vaadbuffalo@yahoo.com

Fax
716-631-0407

על פירושיהם ויש מקצת מהם [כמו הגאון היעבין] שלמד דברים אלו בפשטות אבל בנב"י תנינא יו"ד קמח ובמנחת אליעזר חלק א' ס' נג' כתב דגם לפי הרמ"א ותוס' ב"נ מצווה ומוזהר על זה ועי' בספר חסידים תלה ויב"ע חלק ד סי' יא.

ובשו"ת בנין ציון א/סג' כתב דאפילו אם ב"נ אינם מצווה ע"ז בעיני ישראל זו ע"ז ממש .

ומצאתי דברים נוראים (גם שההמטורני שבו) ממש בהגה מח"ס על דברי המג"א ס"ב⁷, וזה לשונו *דמשום הכי הנהגו אבותינו את בניהם מבלי לספר בלה"ק ונשכח מאתנו לגמרי בעוה"ר משום שגלו לבבל שהיתה מלאה גלולים" ע"כ.*

ולפי דברי המ"א שם שכתב שנקדו על מה שפסק השו"ע שמותר לדבר בדברי חול אפילו בלשון הקודש בבית הכסא וכתב המ"א דיש מדת חסידות להחמיר זו חומרא בעלמא [הגם שהשבטים מדברים בלה"ק לפני יוסף [מדרש] ויש שם לכא' הרבה גלולים] כמו שמצינו במדרש לגבי משה ופרעה] וע"ע בס' צ"ד בסוף ובמ"ב שם [ומדבר שם ממש על מלונות וע"ז] נראה דאין איסור להתפלל שם רק לנוטה לצד אחר יש חיוב משום חשידא. אבל עי' בכף החיים שם שפסק להדיא דאפילו כלי זכוכית אינו מועיל ואסור להתפלל שם. ואנו מקילים בזה מכמה טעמים: 1- הכ"ה הוא דעת יחיד. 2- ספר מיאוס זה לאו ע"ז רק ספר אפיקורסוס של ע"ז זו (אבל דוחק לומר כן כי הם קורין מספר זה דרך תפילה ובקשה ר"ל). 3- וגם, מה אנו לעשות- לזרוק לאשפה, לא, כי אין דין בחוץ לא"י לאבדן, ולהסיר מהחדר (כמו שרב אחד אמר לי שהוא שם אותו באמבטיה) והחזיר בעת שאנו הולכים משם, לא, כי איך החזיר אותו- זו מועיל לדבר עבירה. ומה אנו לעשות אלא לא להסתכל בתוך השולחן אם יש שם ספר זה אם לא. ועי' ברש"י שמות פרק ט פסוק כט דיבור המתחיל "כצאת".

ומסיים במה שהובא ברש"י בראשית פרק כח פסוק יז והוא מדברי חז"ל בחולין דף צא: דמקום המקדש הוא "מלון" של הקב"ה. ויה"ר שיבנה ירושלים והמלון האמיתי במה"מ והוא בית המקדש.

ובענין: מעליות (elevators), דרגנועים (escalators), מסמנות לחישנים (motion sensors), דלתות אוטומטיות והכשר מיקרוגלים בל"נ ובע"ה אכתוב בחלק שני.